

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-6/07/JR

Warszawa, dn. 10 sierpnia 2010 r.

DECYZJA nr RWA-6/2010

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939) w zw. z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko spółce Telefony Podlaskie S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania stosowane przez Telefony Podlaskie S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim, polegające na uzależnianiu w obrocie konsumenckim zawarcia umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne, co jest sprzeczne z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.) i jako takie stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 1 lipca 2007 r.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie (dalej: Prezes UOKiK) przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku ze świadczeniem przez spółkę Telefony Podlaskie S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim (dalej: Spółka) usług telefonii stacjonarnej oraz usług dostępu do internetu nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy

(znak: RWA-400-3/07/JS). W toku przedmiotowego postępowania Prezes UOKiK uzyskał m.in. regulaminy świadczenia oferowanych przez Spółkę usług telekomunikacyjnych oraz stosowane przez Spółkę cenniki. Analiza zebranych dokumentów wykazała, iż zawierają one postanowienia wskazujące na możliwość podejmowania przez Spółkę działań niezgodnych z przepisami ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.), jednocześnie godzących w zbiorowe interesy konsumentów. Wyniki postępowania wyjaśniającego dały zatem podstawy do wszczęcia z urzędu przeciwko Spółce postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 9 maja 2007 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez spółkę Telefony Podlaskie S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na bezprawnym uzależnianiu w obrocie konsumenckim zawarcia umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne, tj. niezgodnym z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jednocześnie w dniu 9 maja 2007 r. Prezes UOKiK wydał postanowienie w przedmiocie zaliczenia w poczet materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu następujących dokumentów uzyskanych w toku postępowania wyjaśniającego znak RWA-400-3/07/JS:

- „Regulaminu wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez Telefony Podlaskie S.A.”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 22/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. w Sokołowie Podlaskim z dnia 26 października 2004 r.,
- „Regulaminu świadczenia usługi SOKOLNET przez Telefony Podlaskie S.A.”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 18/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 17 sierpnia 2004 r.
- „Cennika usług Telefonów Podlaskich S.A.”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nrr 11/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 15 lutego 2007 r.,
- „Cennika świadczenia usługi SOKOLNET, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 12/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 15 lutego 2007 r.

Zawiadamiając Spółkę o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów Prezes UOKiK pismem z dnia 9 maja 2007 r. wezwał ją do przekazania wskazanych informacji i dokumentów, a także poinformował o prawie ustosunkowania się do zarzutów postawionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania.

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa UOKiK o wszczęciu postępowania Spółka pismem z dnia 17 maja 2007 r. przekazała żądane informacje i dokumenty. Jednocześnie Spółka poinformowała, iż w związku z zaleceniami pokontrolnymi wydanymi w wyniku kontroli przeprowadzonej w Spółce przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej podjęte zostały działania mające na celu uniezależnienie zawarcia umowy o świadczenie usługi stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne.

W toku postępowania Spółka przekazywała na żądanie Prezesa UOKiK dodatkowe informacje i dokumenty.

Pismem z dnia 22 czerwca 2010 r. Prezes UOKiK zawiadomił Telefony Podlaskie S.A. o zamknięciu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz

o możliwości zapoznania się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do niego w wyznaczonym terminie.

Strona skorzystała z uprawnienia do zapoznania się z aktami postępowania w dniu 5 lipca 2010 r., nie korzystając jednocześnie z prawa do wypowiedzenia się co do zebranych materiałów i dowodów.

**Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ustalił, co następuje:**

„Telefony Podlaskie” S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim (dalej: Spółka) jest spółką prawa handlowego działającą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta St. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000033429.

Spółka jest przedsiębiorcą telekomunikacyjnym w rozumieniu art. 2 pkt 27 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, czyli podmiotem wykonującym działalność gospodarczą polegającą na dostarczaniu sieci telekomunikacyjnych, udogodnień towarzyszących lub świadczeniu usług telekomunikacyjnych. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług telekomunikacyjnych, w postaci usług połączeń telefonicznych, dostarczania płatnych programów telewizyjnych oraz zapewniania szerokopasmowego dostępu do internetu, na rzecz osób zamieszkujących w zasięgu sieci Spółki, obejmującej obszar powiatu sokołowskiego w województwie mazowieckim.

Spółka świadczy **usługi połączeń telefonicznych** na podstawie zawieranych z abonamentami tzw. „umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych”, których warunki określone są w drodze stosownego regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych¹ oraz cennika usług telekomunikacyjnych².

Usługi telefoniczne oferowane są przez Spółkę w oparciu o plany taryfowe, określone w cennikach mianem „abonamentów”. Warunki cenowe planów oraz ewentualne usługi dodatkowe wliczone w opłatę abonamentową są każdorazowo określone w aktualnie obowiązującym cenniku usług telekomunikacyjnych.

Przedmiotem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (połączeń telefonicznych) jest zatem zawsze jeden z planów abonamentowych („abonamentów”) oferowanych przez Spółkę. Z tytułu świadczenia usług połączeń telefonicznych w ramach

---

¹ W momencie wszczęcia niniejszego postępowania obowiązywał „Regulamin wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 22/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. w Sokołowie Podlaskim z dnia 26 października 2004 r. Z dniem 1 lipca 2007 r. wszedł w życie „Regulamin wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”, wprowadzony Uchwałą Nr 21/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 26 kwietnia 2007 r. W momencie wydawania niniejszej decyzji obowiązującym wzorcem jest „Regulamin wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”, wprowadzony Uchwałą Nr 13/09 Zarządu Spółki Telefony Podlaskie S.A. z dnia 04 lutego 2009 r.

² W momencie wszczęcia niniejszego postępowania obowiązywał „Cennik usług Telefonów Podlaskich S.A.”, stanowiący załącznik do Uchwały nr 11/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 15 lutego 2007 r. W chwili obecnej obowiązuje „Cennik usług PSTN świadczonych przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.” wprowadzony Uchwałą Nr 87/09 Zarządu Spółki Telefony Podlaskie S.A. z dnia 30 listopada 2009 r.

każdego z oferowanych planów Spółka pobiera stałą miesięczną opłatę abonamentową za możliwość korzystania z danej usługi (tzn. za zapewnienie dostępu do sieci Spółki, możliwość wykonywania i odbierania połączeń za pośrednictwem sieci Spółki oraz ewentualne usługi dodatkowe), a także ewentualne opłaty za połączenia telefoniczne nieuwzględnione w danym planie.

Jak wynika z „Cennika usług Telefonów Podlaskich S.A.”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 11/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 15 lutego 2007 r., w dacie wszczęcia niniejszego postępowania w ofercie Spółki znajdowały się następujące plany:

- a) abonament PRZYSTĘPNY;
- b) abonament EKONOMICZNY;
- c) abonament LOKALNY;
- d) abonament DOSTĘPOWY;
- e) abonament SEKUNDOWY;
- f) abonament PRZYJAZNY 90;
- g) abonament PRZYJAZNY 150;
- h) abonament PRZYJAZNY 240;
- i) abonament AKTYWNY 200;
- j) abonament AKTYWNY 400;
- k) abonament NIELIMITOWANE WIECZORY I WEEKENDY.

Wszystkie z powyższych planów abonamentowych były dostępne dla indywidualnych użytkowników końcowych, będących osobami fizycznymi nie prowadzącymi działalności gospodarczej (konsumentów).

Spółka świadczy również na rzecz użytkowników końcowych **usługę zapewniania szerokopasmowego dostępu do internetu** za pośrednictwem technologii ADSL – tzw. usługę SOKOLNET. W ramach usługi SOKOLNET Spółka zapewnia użytkownikom stały, Nielimitowany dostęp do sieci internet w opcjach prędkości transmisji określonych w cenniku, za pośrednictwem analogowego łącza telefonicznego, z możliwością jednoczesnego korzystania z usługi telefonicznej. Warunki i zakres usługi SOKOLNET określone są w obowiązujących w danym momencie: regulaminie świadczenia usługi SOKOLNET³ oraz cenniku świadczenia usługi SOKOLNET⁴.

W dacie wszczęcia niniejszego postępowania przedmiotowa usługa była oferowana w dwóch wariantach: SOKOLNET ze stałym adresem IP oraz SOKOLNET DOM z dynamicznie przydzielanym adresem IP. Aktualnie dostępne są dwie dodatkowe opcje: SOKOLNET na GODZINY z dynamicznie przydzielonym adresem IP oraz SOKOLNET VPN.

---

³ W chwili wszczęcia niniejszego postępowania obowiązywał „Regulamin świadczenia usługi SOKOLNET przez Telefony Podlaskie S.A.”, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 18/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 17 sierpnia 2004 r. Z dniem 1 lipca 2007 r. wszedł w życie „Regulamin świadczenia usług SOKOLNET przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”, wprowadzony Uchwałą Nr 22/2007 Zarządu Spółki Telefony Podlaskie S.A. z dnia 26 kwietnia 2007 r. – obowiązujący do chwili obecnej.

⁴ W momencie wszczęcia niniejszego postępowania obowiązywał „Cennik świadczenia usługi SOKOLNET przez Telefony Podlaskie S.A.”, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 12/2007 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 15 lutego 2007 r. Obecnie obowiązuje „Cennik usług SOKOLNET świadczonych przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”, wprowadzony Uchwałą Nr 15/09 Zarządu Spółki Telefony Podlaskie S.A. z dnia 04 lutego 2009 r.

Jak zostało wskazane powyżej, przy zawieraniu umowy o świadczenie usługi SOKOLNET Spółka posługuje się „Regulaminem świadczenia usługi SOKOLNET”. Regulamin ten stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) (dalej: kodeks cywilny, k.c.). Tym samym „Regulamin” wiąże drugą stronę umowy na równi z umową, jeżeli został jej doręczony przy zawarciu umowy. Jedynie w sytuacji, w której wzorzec umowny zawiera postanowienia sprzeczne z umową, kodeks cywilny daje pierwszeństwo postanowieniom umowy (art. 385 § 1 k.c.).

W dacie wszczęcia niniejszego postępowania szczególne warunki świadczenia usługi SOKOLNET określał „Regulamin świadczenia usługi SOKOLNET”, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 18/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 17 sierpnia 2004 r. W § 4 ust. 1 tego „Regulaminu” Spółka zawarła postanowienie, zgodnie z którym „usługa SOKOLNET świadczona przez Telefony Podlaskie S.A. jest dostępna dla Abonentów, którzy zawarli ze Spółką umowę o korzystanie z abonamentu telefonicznego, o ile istnieją możliwości techniczne do jej świadczenia”. Ponadto, w § 20 ww. „Regulaminu” zamieszczone zostało postanowienie o treści: „Umowa wygasa w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o korzystanie z abonamentu telefonicznego”.

Pojęcie „abonamentu telefonicznego”, o którym mowa w przytoczonych powyżej postanowieniach, nie zostało zdefiniowane w „Regulaminie świadczenia usługi SOKOLNET” z dnia 17 sierpnia 2004 r. Definicja tego pojęcia została natomiast zamieszczona w § 2 pkt 1 obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania „Regulaminu wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 22/2004 Zarządu Telefonów Podlaskich S.A. z dnia 26 października 2004 r. W myśl powyższego postanowienia, „abonament telefoniczny” oznaczał „usługę telekomunikacyjną polegającą na zapewnieniu możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych, w szczególności poprzez utrzymywanie stałego dostępu do sieci telekomunikacyjnej Spółki”. Jak jednak stwierdził Prezes UOKiK, pomimo zamieszczenia w „Postanowieniach ogólnych” „Regulaminu” z dnia 17 sierpnia 2004 r. definicji „abonamentu telefonicznego”, w dalszej części wzorca Spółka nie posługiwała się – co do zasady – tym określeniem. W jego miejsce Spółka operowała pojęciami „usług telekomunikacyjnych” oraz „umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych”, obejmujących – jak wynikało z § 3 „Regulaminu” – przyłączanie urządzeń końcowych do sieci Spółki, zapewnianie stałego dostępu do jej sieci, realizację połączeń krajowych i międzynarodowych oraz usługi dodatkowe (np. informację o numerach). Jednocześnie z „Regulaminu” nie wynikało, aby istniała możliwość zawarcia ze Spółką umowy, której przedmiotem byłoby wyłącznie utrzymywanie stałego dostępu do sieci telekomunikacyjnej Spółki, bez zapewnienia przynajmniej potencjalnej możliwości wykonywania połączeń telefonicznych – a zatem umowy, która odpowiadałaby ściśle rozumianej definicji „abonamentu telefonicznego” zawartej w § 2 pkt 1 „Regulaminu”.

Również w cenniku obowiązującym w dacie wszczęcia niniejszego postępowania, tzn. „Cenniku usług Telefonów Podlaskich S.A.” z dnia 15 lutego 2007 r., Spółka nie przewidziała odrębnej usługi telekomunikacyjnej polegającej na zapewnieniu użytkownikowi końcowemu możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych poprzez utrzymywanie stałego dostępu do sieci telekomunikacyjnej Spółki. Poza opłatami o charakterze jednorazowym, opłatami za usługi dodatkowe oraz opłatami za połączenia z aparatów samoinkasujących i rozmównicy publicznej „Cennik” określał jedynie opłaty pobierane w ramach planów abonamentowych, tzn. opłaty abonamentowe, opłaty za inicjację połączeń

oraz opłaty za połączenia telefoniczne (w tym połączenia do internetu typu dial-up). W „Cenniku” nie zostały natomiast przewidziane opłaty za usługę polegającą wyłącznie na zapewnieniu stałego dostępu do sieci czy też za utrzymanie łącza, bez możliwości korzystania z usługi połączeń telefonicznych.

W świetle powyższych ustaleń nie ulega wątpliwości, że pojęcie „umowy o abonament telefoniczny”, której uprzednie zawarcie ze Spółką było na mocy § 4 ust. 1 „Regulaminu świadczenia usługi SOKOLNET” z dnia 17 sierpnia 2004 r. wymagane dla zawarcia umowy o usługę stałego dostępu do internetu, oznaczało w istocie – wbrew temu, co sugerować mogłaby definicja zawarta w § 2 pkt 1 „Regulaminu” – nie umowę o utrzymywanie stałego dostępu do sieci telekomunikacyjnej Spółki (tj. umowę o utrzymanie łącza w gotowości), lecz umowę o usługę połączeń telefonicznych. Wskazuje na to również okoliczność, iż termin „abonament” używany był przez Spółkę w „Cenniku” z dnia 15 lutego 2007 r. w znaczeniu „planu abonamentowego”. W powyższym świetle, „umowę o abonament telefoniczny”, o której mowa w § 4 ust. 1 ww. „Regulaminu”, rozumieć należy jako „umowę o świadczenie usługi połączeń telefonicznych w ramach jednego z planów abonamentowych oferowanych przez Spółkę”.

Jak zatem wynika z przedstawionej powyżej analizy postanowień zawartych w „Regulaminie świadczenia usługi SOKOLNET” z dnia 17 sierpnia 2004 r. oraz „Regulaminie wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym” z dnia 26 października 2004 r. w kontekście „Cennika usług Telefonów Podlaskich S.A.” z dnia 15 lutego 2007 r., Spółka uzależniała dopuszczalność zawarcia z użytkownikiem końcowym umowy o usługi zapewniania dostępu do internetu SOKOLNET od uprzedniego zawarcia ze Spółką innej umowy, której przedmiotem był plan abonamentowy oferowany przez Spółkę – tzn. umowy o usługi połączeń telefonicznych. O zainstalowanie usługi SOKOLNET nie mógł zwrócić się natomiast potencjalny odbiorca, który nie posiadał łącza do sieci Spółki, a docelowo chciałby korzystać z usług Spółki wyłącznie w zakresie usługi dostępu do internetu, nie korzystając przy tym z usług połączeń telefonicznych. Ponadto, czas świadczenia przez Spółkę usługi SOKOLNET uzależniony był od równoległego obowiązywania umowy o usługi telefoniczne ze Spółką, nie było bowiem możliwe nabycie usługi SOKOLNET przed zawarciem umowy w zakresie świadczenia usługi połączeń telefonicznych, jak również nie istniała możliwość świadczenia usługi SOKOLNET na rzecz podmiotu, który przestał być związany ze Spółką umową o usługi telefoniczne.

Jeszcze **przed wszczęciem niniejszego postępowania** Spółka podjęła działania mające na celu zmianę przyjętego przez nią rozwiązania uzależniającego możliwość zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usługi stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne. Działania te zostały podjęte w związku z kontrolą przeprowadzoną w Spółce w dniach 14-15 marca 2007 r. przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej – Delegaturę w Warszawie (dalej: Prezes UKE). Przedmiotem kontroli było przestrzeganie przez Spółkę przepisów ustawy - Prawo telekomunikacyjne, określających obowiązki dostawcy usług względem użytkowników końcowych. W wyniku przeprowadzonej kontroli Prezes UKE wydał w dniu 28 marca 2007 r. zalecenia pokontrolne, w których wezwał Spółkę do usunięcia stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości, polegających m.in. na naruszeniu art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, poprzez uzależnianie zawarcia umowy o świadczenie usługi dostępu do Internetu

SOKOLNET od zawarcia przez użytkownika końcowego umowy o świadczenie usługi telefonicznej.

Wykonując zalecenia pokontrolne wydane przez Prezesa UKE Spółka dokonała zmiany stosowanych w obrocie konsumenckich wzorców umownych, w tym – w drodze Uchwały Nr 22/2007 z dnia 26 kwietnia 2007 r. – „Regulaminu świadczenia usług SOKOLNET przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A.”. W § 3 ust. 1 nowo opracowanego „Regulaminu” zamieszczone zostało postanowienie o treści: „Usługa SOKOLNET świadczona przez Spółkę Telefony Podlaskie S.A. jest dostępna dla wszystkich klientów, o ile istnieją możliwości techniczne do jej świadczenia”. W nowo opracowanym wzorcu nie zamieszczono postanowień, które wiązałyby umowę o usługi dostępu do internetu z umową o jakkolwiek inną usługę, w tym telekomunikacyjną. Jednocześnie Spółka wprowadziła do „Cennika” nowy, dotychczas niestosowany typ opłaty: „miesięczną opłatę abonamentową za utrzymanie łącza dla usług SOKOLNET, SOKOLNET DOM i SOKOLNET NA GODZINY w przypadku niekorzystania z usługi analogowej PSTN⁵” – opłatę za utrzymanie łącza w gotowości czyli zapewnienie dostępu do sieci.

O dokonanych zmianach w treści stosowanych wzorców umownych Spółka poinformowała Prezesa UKE pismem z dnia 14 kwietnia 2007 r., zaś Prezesa UOKiK – pismem z dnia 17 maja 2007 r., przesłanym w odpowiedzi na zawiadomieniu o wszczęciu niniejszego postępowania.

Powyższe zmiany weszły w życie w dniu 1 lipca 2007 r., z uwagi na wynikającą z ówczesnie obowiązującej treści art. 59 ust. 2 ustawy - Prawo telekomunikacyjne konieczność powiadomienia abonentów o zmianach z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego przed ich wprowadzeniem

W toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów Spółka nie odniosła się merytorycznie do postawionego jej zarzutu stosowania praktyki. W piśmie z dnia 17 maja 2007 r. Spółka jedynie nadmieniła, iż istnieje „dotychczas nierozstrzygnięty spór, czy praktyka uzależniania zawarcia umowy o zapewnienie stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia (...) umowy na świadczenie usługi telefonicznej może zostać uznane za sprzeczne z prawem w szczególności Unii Europejskiej”, nie przedstawiając jednak szerzej swojego stanowiska w tej kwestii.

**Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
zważył, co następuje:**

I. Interes publicznoprawny

Podstawą zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie stwierdzenie przez Prezesa UOKiK, iż w wyniku stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zagrożony został interes publicznoprawny. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów

---

⁵ PSTN (ang. *Public Switched Telephone Network*) – publiczna sieć telefoniczna.

przedsiębiorców i konsumentów. Przepis ten przesądza o przynależności niniejszej ustawy do dziedziny prawa publicznego, jak również o wyłączeniu możliwości podejmowania przez Prezesa UOKiK działań w celu ochrony interesów indywidualnych czy grupowych. W czasie postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes UOKiK jest zatem rzecznikiem interesu publicznego. Rola ta wynika nie tylko z celu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, lecz również z jednej z naczelnych zasad postępowania administracyjnego, tj. zasady uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, określonej w art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm). Wobec powyższego, wykazanie wystąpienia zagrożenia interesu publicznoprawnego w danej sprawie stanowi podstawową przesłankę warunkującą możliwość jej rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK, niniejsza sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesów szerokiego grona konsumentów – nie tylko tych korzystających z usług oferowanych przez Spółkę, lecz także mogących potencjalnie skorzystać z jej usług. Należy bowiem zauważyć, że interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów stanowi jednocześnie naruszenie interesu publicznoprawnego. Wobec powyższego uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

II. Przesłanki stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów

Prezes UOKiK ma możliwość oceny działań przedsiębiorców w trybie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadzających mechanizmy ochrony tzw. zbiorowych interesów konsumentów. Materialnoprawną podstawę do analizy działań przedsiębiorcy z punktu widzenia zakazu stosowania zakazanych praktyk stanowi art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z ust. 1 wskazanego powyżej przepisu, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy (art. 24 ust. 2 ustawy). Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów (art. 24 ust. 3 ustawy). Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

Konsumentem w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 22¹ K.c.).

Jak wynika z powyższego, dla uznania działania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów niezbędne jest wykazanie, iż spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

- 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy;
- 2) działanie to jest bezprawne;
- 3) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1) Telefony Podlaskie S.A. jako przedsiębiorca

Postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, podobnie jak każde inne postępowanie administracyjne, toczy się z udziałem osób mających przymiot strony. Zgodnie z art. 101 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stroną postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie.

W niniejszej sprawie stroną, wobec której zostało wszczęte postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jest spółka Telefony Podlaskie S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 4 pkt 1 tej ustawy, pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (lit. a), osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu (lit. b), a także związek przedsiębiorców (lit. d).

Pod pojęciem „przepisów o swobodzie działalności gospodarczej”, o których mowa w art. 4 pkt 1 (*in initio*) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, należy rozumieć przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1905, z późn. zm.). W świetle jej art. 4 ust. 1 za przedsiębiorcę uważa się osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

W świetle przytoczonej powyżej definicji przedsiębiorcy nie ulega wątpliwości, że spółka Telefony Podlaskie S.A. podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z czym jej działania podlegają ocenie Prezesa UOKiK w kontekście naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Telefony Podlaskie S.A. jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą, polegającą na świadczeniu usług telekomunikacyjnych. Spółka jest zatem niewątpliwie przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w związku z czym jest uznawana za przedsiębiorcę również na gruncie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2) Bezprawność działań podejmowanych przez Telefony Podlaskie S.A.

Drugą z przesłanek koniecznych dla stwierdzenia naruszenia art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest bezprawność działań podejmowanych przez przedsiębiorcę.

Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Zwrócił na to uwagę Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt VIII Ama 32/05), wskazując, iż art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów – którego odpowiednikiem w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. jest art. 24 ust. 2 – nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.

Bezprawność, do której odwołał się ustawodawca definiując pojęcie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, należy zatem rozumieć jako sprzeczność z prawem. Jako sprzeczne z prawem kwalifikuje się zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, a także w umowie międzynarodowej oraz akcie prawa wspólnotowego, mających bezpośrednio zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są nadto: czyny zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnoprawnym, zawartymi w aktach normatywnych z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego. Przedsiębiorca dopuszcza się zatem działań sprzecznych z prawem wówczas, gdy podejmuje działania niezgodne z przepisami, jak i wtedy, gdy nie dopełnia ciążącego na nim prawnego obowiązku. Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

W niniejszej sprawie wszczynając przeciwko spółce Telefony Podlaskie S.A. postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów Prezes UOKiK stanął na stanowisku, iż bezprawność działań tego przedsiębiorcy polegających na uzależnianiu zawarcia z konsumentem umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne należy wywieść z naruszenia przepisów ustawy - Prawo telekomunikacyjne.

Jak ustalił Prezes UOKiK w toku postępowania dowodowego, do dnia 30 czerwca 2007 r. przy zawieraniu umów o usługi zapewniania dostępu do internetu SOKOLNET Spółka posługiwała się „Regulaminem świadczenia usługi SOKOLNET” z dnia 17 sierpnia 2004 r., który zawierał postanowienia uzależniające zawarcie umowy o usługi dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia ze Spółką innej umowy, której przedmiotem było świadczenie usługi połączeń telefonicznych w ramach jednego z planów abonamentowych oferowanych przez Spółkę.

W myśl art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne dostawca usług [telekomunikacyjnych] nie może uzależniać zawarcia umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, od zawarcia przez użytkownika końcowego umowy o świadczenie innych usług lub nabycia urządzenia u określonego dostawcy. *Ratio legis* wprowadzenia powyższego zakazu stanowiła potrzeba ochrony konsumentów, będących słabszymi podmiotami stosunków umownych zawieranych z dostawcami usług telekomunikacyjnych,

poprzez zapewnienie im możliwości nieograniczonego korzystania z wybranych usług, w tym umożliwienie wyboru poszczególnych usług u różnych przedsiębiorców.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 48 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, pojęcie „usługi telekomunikacyjnej” oznacza usługę polegającą głównie na przekazywaniu sygnałów w sieci telekomunikacyjnej. Przez „publicznie dostępną usługę telekomunikacyjną” rozumie się – zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 31 ustawy - Prawo telekomunikacyjne – usługę telekomunikacyjną dostępną dla ogółu użytkowników. Należy nadto zauważyć, iż pojęcie „inne usługi”, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, obejmuje również publicznie dostępne usługi telekomunikacyjne⁶.

Zarówno usługa stałego dostępu do internetu SOKOLNET, jak również oferowana przez Spółkę usługa połączeń telefonicznych w ramach planów abonamentowych, są bez wątpienia usługami telekomunikacyjnymi w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo telekomunikacyjne. Każda z tych usług jest przy tym dostępna dla ogółu użytkowników zamieszkałych na obszarze działalności Spółki. Nie ulega zatem wątpliwości, że usługi te należy zakwalifikować jako publicznie dostępne usługi telefoniczne. Wobec powyższego, do usług tych znajduje zastosowanie zakaz ich wiązania z innymi usługami, w tym również z innymi publicznie dostępnymi usługami telekomunikacyjnymi.

Tym samym wykazana została bezprawność podejmowanych przez Spółkę działań, polegających na uzależnianiu zawarcia umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne.

W toku postępowania Spółka podniosła kwestię zgodności z prawem wspólnotowym zakazu uzależniania zawarcia umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne, wynikającego z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne.

Odnosząc się do zasygnalizowanego przez Spółkę problemu należy wskazać, iż stanowisko w przedmiotowej kwestii zajął Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TS) w wyroku z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie C-522/08 *Telekomunikacja Polska S.A. przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej*. Wyrok ten został wydany w następstwie pytania prejudycjalnego zadane przez Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA), dotyczącego wykładni art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz przepisów tzw. dyrektyw pakietu telekomunikacyjnego (w skład którego wchodzi: dyrektywa o dostępie⁷, dyrektywa o zezwoleniach⁸, dyrektywa ramowa⁹ oraz dyrektywa o usłudze powszechnej¹⁰), w kontekście przepisu krajowego zakazującego uzależniania zawarcia

---

⁶ Por. w szczególności: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 października 2007 r., sygn. akt VI SA/Wa 890/07 (LEX nr 395319).

⁷ Dyrektywa 2002/19/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (Dz. U. L 108/7).

Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (Dz. U. L 108/51).

⁸ Dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (Dz. U. L 108/21).

⁹ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (Dz. U. L 108/33)

¹⁰ Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (Dz. U. L 108/51).

umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych od zawarcia przez użytkownika końcowego umowy o świadczenie innych usług lub nabycie urządzenia u określonego dostawcy, tj. art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Podstawową kwestią poruszoną przez NSA było pytanie, czy prawo wspólnotowe zezwala państwom członkowskim na wprowadzenie zakazu, adresowanego do wszystkich przedsiębiorców świadczących usługi telekomunikacyjne, uzależniania zawarcia umowy o świadczenie usług od zakupu innej usługi (sprzedaż łączona), w szczególności, czy tego rodzaju środek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów dyrektyw pakietu telekomunikacyjnego.

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie TS orzekł, iż dyrektywę ramową i dyrektywę o usłudze powszechnej należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne, które zakazują uzależniania zawarcia umowy o świadczenie usług od zawarcia przez użytkownika końcowego umowy o świadczenie innych usług.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska TS podzielił argumentację przedstawioną przez Prezesa UKE i rząd polski, zgodnie z którą zakaz przewidziany w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne służy wzmocnieniu ochrony konsumentów w ich relacjach z operatorami usług telekomunikacyjnych. W związku z powyższym Trybunał stwierdził, iż „choć w wykonywaniu swoich zadań krajowe organy regulacyjne są – zgodnie z art. 8 ust. 4 lit. b) dyrektyw ramowej – zobowiązane promować interesy obywateli Unii Europejskiej, zapewniając wysoki poziom ochrony konsumenta, to jednak dyrektywa ramowa i dyrektywa o usłudze powszechnej nie przewidują pełnej harmonizacji w kwestiach związanych z ochroną konsumenta. [Przepis] art. 20 dyrektywy o usłudze powszechnej, który odnosi się do umów zawieranych między konsumentami i dostawcami usług z zakresu łączności elektronicznej, znajduje bowiem zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów Unii dotyczących ochrony konsumentów oraz przepisów krajowych w tej dziedzinie, zgodnych z prawem Unii. Z powyższego wynika, że przepisy krajowe, (...) które zakazują przedsiębiorcy, w celu ochrony użytkowników końcowych, uzależniania zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych od zawarcia przez użytkownika końcowego umowy o świadczenie innych usług, nie są zabronione przez dyrektywę ramową i dyrektywę o usłudze powszechnej”.

Niezależnie od powyższego TS stwierdził, iż dyrektywę 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającą dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. L 149/22) (dyrektywę o nieuczciwych praktykach handlowych) należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przepisom krajowym, które, poza pewnymi wyjątkami i nie biorąc pod uwagę specyficznych okoliczności danego wypadku, zakazują składania konsumentowi przez sprzedawcę jakichkolwiek ofert wiązanych. W tej kwestii TS podtrzymał stanowisko wyrażane przezeń wcześniej w licznych orzeczeniach¹¹, zgodnie z którym zawarte w załączniku I dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych wyliczenie praktyk handlowych uznawanych na mocy art. 5 ust. 5 dyrektywy za nieuczciwe „w każdych okolicznościach” (tj. bez poddawania

---

¹¹ Por. w szczególności: wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawach połączonych C-261/07 i C-299/07 *VTB-VAB NV przeciwko Total Belgium NV i Galatea BVBA przeciwko Sanoma Magazines Belgium NV*.

ich ocenie w ramach konkretnego przypadku na podstawie art. 5–9 dyrektywy) ma charakter wyczerpujący, zatem przepisy krajowe ustanawiające domniemanie niezgodności z prawem ofert wiązanych – jako nieprzewidzianych w powyższym wyliczeniu – należy uznać za pozostające w sprzeczności z dyrektywą o nieuczciwych praktykach handlowych. Niemniej, jak podkreślił TS odnosząc się do obowiązków państwa członkowskiego i sądu krajowego związanych ze stosowaniem dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych w sytuacji, gdy nie upłynął termin jej wdrożenia, dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych ma zastosowanie do postępowania przed sądem krajowym dopiero po upływie terminu jej transpozycji do krajowego porządku prawnego, tj. po dniu 12 grudnia 2007 r.

Przedstawione powyżej orzeczenie TS rozstrzyga zatem kwestię zgodności art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne z prawem wspólnotowym. Odnosząc przedstawione w nim tezy do okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż dla okresu, w którym Spółka podejmowała działania będące przedmiotem niniejszego postępowania, podnoszony przez Spółkę zarzut niezgodności z prawem wspólnotowym przepisu prawa krajowego, z którego Prezes UOKiK wywodzi bezprawność jej działań, należy uznać za bezzasadny. Działania naruszające art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne zostały bowiem przez Spółkę zaprzestane z dniem 1 lipca 2007 r., zatem jeszcze przed wskazaną przez TS datą 12 grudnia 2007 r.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że udowodniono zaistnienie drugiej przesłanki niezbędnej dla uznania praktyki stosowanej przez Telefony Podlaskie S.A. za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wykazano bowiem bezprawność działań Spółki polegających na uzależnianiu zawarcia umowy o usługi zapewniania dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne.

Ad 3) Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa UOKiK stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów niezbędne jest wykazanie, że kwestionowane działania przedsiębiorcy godzą w zbiorowy interes konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie objaśnia znaczenia pojęć „godzenia w interesy konsumentów” oraz „zbiorowego interesu konsumentów”, wskazując jedynie w art. 24 ust. 3, iż nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Nie ulega jednak wątpliwości, że działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków. Natomiast przez interes zbiorowy należy rozumieć interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Stąd konkluzja, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę, obejmującą tak działania, jak i zaniechania. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na dokonaniu ich naruszenia, jak i na jedynie stworzeniu dla nich zagrożenia.

W świetle przedstawionych powyżej okoliczności nie ulega wątpliwości, iż działania podejmowane przez Spółkę, polegające na uzależnianiu zawarcia umowy o usługi

zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi połączeń telefonicznych, były dla konsumentów niekorzystne i godziły w ich interesy, w szczególności te o charakterze ekonomicznym. Praktyka stosowana przez Spółkę godziła w fundamentalną zasadę wolności kontraktowania wynikającą z autonomii woli stron stosunków cywilnoprawnych, ograniczając konsumentom – będących słabszymi uczestnikami rynku – swobodę wyboru nabywanych towarów. Konsumentom pragnącym korzystać z oferowanych przez Spółkę usług dostępu do internetu zmuszani byli bowiem do jednoczesnego korzystania ze świadczonych przez Spółkę usług połączeń telefonicznych, bez względu na to, czy rzeczywiście chcieli z nich korzystać. W wyniku nierespektowania przez Spółkę zakazu sprzedaży wiązanej usług telekomunikacyjnych konsumenci dotknięci praktyką odnosili wymierne konsekwencje finansowe.

W ocenie Prezesa UOKiK, nie ulega również wątpliwości, iż interesy konsumentów, w które – jak zostało wykazane powyżej – godzą kwestionowane działania Spółki, mają charakter zbiorowy. Działania Spółki były bowiem kierowane do nieoznaczonego kręgu odbiorców, których nie można z góry zindywidualizować. Oferta handlowa Spółki miała charakter ogólnie dostępny, skierowana była bowiem do wszystkich potencjalnych klientów mieszkających na obszarze objętym zasięgiem obsługiwanej przez Spółkę sieci telekomunikacyjnej. Wobec powyższego, w niniejszej sprawie oczywistym jest, że bezprawne zachowania przedsiębiorcy nie dotyczyło interesów poszczególnych osób, których sprawy miały charakter jednostkowy czy indywidualny, ani też grupy takich osób, lecz naruszały one uprawnienia szerokiego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku, których sytuacja była identyczna i wspólna dla ogółu konsumentów będących, przynajmniej potencjalnie, kontrahentami przedsiębiorcy.

Reasumując, w niniejszej sprawie spełniona została również trzecia przesłanka warunkująca uznanie praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, w postaci godzenia działaniami Spółki opisanymi w sentencji niniejszej decyzji w zbiorowy interes konsumentów.

Wykazanie, iż działania Spółki mają charakter bezprawny, a jednocześnie godzą w zbiorowy interes konsumentów, przesądza o tym, iż działania te mają charakter praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

III. Zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów

W przypadku stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów Prezes UOKiK wydaje, na podstawie art. 26 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania. W przypadku niestwierdzenia stosowania praktyk niezgodnych z ustawą Prezes UOKiK umarza postępowanie. Jeżeli natomiast przedsiębiorca zaprzestał stosowania zakazanej praktyki, Prezes UOKiK wydaje, na podstawie art. 27 ww. ustawy, decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK rozstrzygając niniejszą sprawę wziął pod uwagę okoliczność, iż z dniem 1 lipca spółka Telefony Podlaskie S.A. zaprzestała działań stanowiących przedmiot postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy

konsumentów. W tej dacie bowiem wszedł w życie nowy „Regulamin świadczenia usług SOKOLNET”, z którego wyeliminowano postanowienia stawiające wobec konsumentów pragnących korzystać z usług dostępowych oferowanych przez Spółkę wymóg uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne.

Okoliczność zaprzestania stosowania zarzucanej przedsiębiorcy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów stanowi podstawę wydania decyzji o uznaniu tej praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności należało w niniejszej sprawie wydać decyzję uznającą, że spółka Telefony Podlaskie S.A. **stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** polegającą na uzależnianiu w obrocie konsumenckim zawarcia umowy o usługi zapewniania stałego dostępu do internetu od uprzedniego zawarcia umowy o usługi telefoniczne, co jest sprzeczne z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo telekomunikacyjne – **i zaniechała jej stosowania z dniem 1 lipca 2007 r.**

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Otrzymuje:

Telefony Podlaskie S.A.

ul. Wolności 44
08-300 Sokołów Podlaski